

Dizi Çöplüğünde Boğulan Toplum

— oktay-guvener · 24 Kasım 2024

Son yıllarda Türkiye’de dizi sektörü, çok hızlı bir şekilde büyürken, aynı zamanda toplumsal değerlerle çelişen içerikleriyle de fazlasıyla eleştiriliyor.

Bugün bu konuya ve yarattığı sosyolojik dezenformasyona değinmek istiyorum.

TV ekranlarında yer alan diziler yurt dışında büyük bir izleyici kitlesine ulaşsa da, yerel izleyici tarafından, özellikle aile yapısına ve kültürel değerlere aykırı içerikler taşıdığı için eleştiriler almaya devam ediyor. Her akşam ekrana gelen, özellikle de yaz mevsiminde kısa süreliğine yayınlanan yeni diziler, gündemi işgal eden içerikleriyle bir "dizi çöplüğü" yaratılmasına vesile olmuştur. Bu dizilerin nesiller üzerindeki olumsuz etkileri ise giderek daha da artmaktadır. Burada gerçekten emek verilmiş ve toplumsal değerlerimize katkı sunan dizileri istisna tutmak gerekir elbette. Onlarda bir elin parmak sayısını ne yazık ki geçmiyor.

Dizilerin, genellikle günlük yaşamda nadir karşılaşılan ilişkileri, dramları ve çatışmaları ekrana taşıyarak izleyicinin dikkatini çekmeye çalışması normaldir. Ancak dizilerde yer alan bu içeriklerin, toplumumuzun ahlaki değerlerini hiçe sayarak toplumun alışkın olduğu değerleri ve normları zamanla erozyona uğratması asla ve asla normal değildir. Aile yapısını derinden etkileyen bu dizilerde ihanet, şiddet, tüketim odaklı yaşam tarzları ve etik sınırları zorlayan grift ilişkiler öne çıkıyor. Genç izleyiciler, bu dizilerde gördükleri yaşam tarzlarını benimsemeye başladıkça kendi değerlerinden uzaklaşıyor.

Şimdi sizlere şunu sormak istiyorum; gerçekten oturup gönül rahatlığı ile izlediğiniz kaç dizi var?

Özellikle gençlerin yoğun ilgi gösterdiği diziler, yalnızca kurgu değil, bir yaşam biçimi sunuyor/dayatıyor! O dizilerden etkilenmeyenler dışlanıyor! Moda trendleri, reklamlar, ekranlar, sosyal yaşam mekânları o dizilerden ve karakterlerinden etkilenecek yön buluyor!

Toplum tüm bu dayatmalar eşliğinde zorbalanırken bu yaşam biçiminin Anadolu örf ve adetleriyle çeliştiği görmezden geliniyor. Toplumsal saygı, aile içi bağlılık ve sadakat gibi değerlerin yerine bireysellik, lüks yaşam arayışı ve yüzeysel ilişkiler öne çıkarılıyor. Bu da bireylerin hem ailelerine hem de topluma karşı sorumluluk hislerini zayıflatıyor. Özellikle çocuklar ve ergenler ekranda gördüklerini gerçek hayata uyarlamaya çalışarak, davranış kalıplarında sorunlar yaşayabiliyorlar.

Dizilerin birbiri ardına yayınlanması, nitelikli yapımların azalmasına da neden oluyor.

Her akşam saatlerce süren dizi yayınları, ailelerin bir arada geçireceği kaliteli zamanı azaltıyor. Bu durum, dizilerin yalnızca ekranda kalmayıp aile bireylerinin sosyal ilişkilerini de şekillendirmesi anlamına geliyor. Kimi yapımlar, toplumda değer kaybına yol açarken, kültürel yozlaşmayı da körüklüyor.

Dizi sektörünün kendisini toparlayabilmesi için toplumun değerlerine daha saygılı ve eğitici içeriklerin artması gerekiyor. Anadolu kültürüne uygun, insanları eğiten, eğlendiren, doğru örnekler sunan yapımlar hem sektörü canlandıracak hem de kültürel değerlerin yaşatılmasını sağlayacaktır.

Bunu sağlayabilmek için de devlet kurumları ve STK’ların öncülüğünde ciddi bir revizyon yapılmalı.